

Tomasz Chachulski

Romantyczne powinowactwa w twórczości dramatycznej Fryderyka Skarbka (na przykładzie "Czemuż nie była sierotą?"), Zygfryd Szukaj, "Acta Universitatis Nicolai Copernici", Filologia Polska 26. Literatura, Toruń 1986 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 29/3-4 (101-102), 344

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SZTURC Włodzimierz: "Maria" Antoniego Malczewskiego w malarskim dominium vanitatis. "Ruch Literacki" 1985 z. 4 s. 263-277.

Na przykładzie losu bohaterów "Marii" oraz posługując się cytatami zaczerpniętymi z utworu autor wyjaśnia pojęcie Vanitas. Ujmuje ona byt tylko w dwu perspektywach: nicości i marności spraw doczesnych. Nawiązano tu do istniejącej w malarstwie funkcji zwierciadła, odbijania rzeczywistości, często zniekształconej. W "Marii" istnieje podobieństwo między odbiciem lustrzanym a szyderskim echem, odbijającym wewnętrzny głos Wacława. Filozofia przemijania tworzy w "Marii" paralelę pomiędzy światem natury a światem historycznym. Możliwość osiągnięcia spokoju i odnalezienia harmonii przedstawia się tu jako utopia. W los człowieka wpisana jest skłonność do pesymistycznej wizji rzeczywistości, a całe życie jest odczytywaniem znaków umierania.

BP/101-102/167

H.G.

SZUKAJ Zygfryd: Romantyczne powinowactwa w twórczości dramatycznej Fryderyka Skarbka (na przykładzie "Czemuż nie była sierotą?"). "Acta Universitatis Nicolai Copernici". Filologia Polska. 26. Literatura. Torun 1986, s. 3-19.

Artykuł jest prezentacją dramatu F. Skarbka (wystawianego po raz pierwszy w Warszawie w 1833 r.) na tle dramaturgii sentymentalnej i wśród tendencji romantycznych. Zasadnicze cechy utworu dowodzą zakorzenienia w sentymentalizmie: problematyka moralna, realizacja haseł uczucia, serca i cnoty, wzbudzenie współczucia dla głównej bohaterki pochodzącej z gminu. Sposób operowania nimi ma jednak charakter w pełni romantyczny, główne znaczenie konstrukcyjne ma przypadek ukazany jako konieczność moralna.

BP/101-102/168

T.Ch.